

FREGA MEETS SUNDAR

FERDINANDO FREGA

FREGA U HLANGANA NA SUNDAR

THE COMPANY · 11

*Ku suka eReggio Calabria ku ya eChennai, hi ku landzelela
mikondzo ya Sundar Pichai.*

Loko ndzi twa vito rero ro sungula, ndzi tivutisile hi ku tiyimisela leswaku i mani wa masepa lweyi. Un’wana na un’wana a a vulavula hi yena. A a lava ku teka ndhawu ya Munazareta — handle ka leswaku a a nga ri na malembe ya 2000. A a ri na malembe ya 54 ntsena, naswona a a huma etikweni rero lerinene leri vitaniwaka INDIA.

Ndhawu yin’we ntsena emisaveni laha u hefemulaka moya wa Xinghezi kambe u hanya hi ndhavuko ni ku xonga ka Asiya, exikarhi ka nhlanganelo wa tindzimi ta 22, laha vanhu kwalomu ka biliyoni ya 1,5 va tshamaka hi laha ku nga heriki.

Kambe a hi tlheleleni eka ntsheketo wa hina: vito leri a ri hlanganisiwe ni khampani leyi vitaniwaka ALPHABET. Na vona a ndzi nga va tivi. A ndzi ehleketa leswaku i nhlangano wo karhi lowu tumbuluxeriweke vanhu lava nga dyondzangiki emisaveni, lava va nga si tshamaka va va ni nkateko wo dyondza ku hlanya ni ku tsala. Endzhaku ka sweswo ndzi swi xiyle leswaku a ndzi nga hoxanga hi ku helela, hikuva hi swona leswi a yi tirha hi swona — ntsena matsalwa, ku hlanya ni matsalwa ya vutsari a swi tshama endzeni ka inthanete, leyi a yi tirhisa tikhodi timbirhi: ya khume ya vanhu ni ya timbirhi ya aligoritimi.

A ndzi navela ku twisisa wanuna loyi, hikwalaho, ku fana na Kipling, ndzi khome xitimela ndzi famba ku suka eReggio Calabria ku ya eBombay, leyi namuntlha va yi vitanaka Mumbai.

Laha a ndzi ya kona a ku ri erivaleni. A va ndzi rindzerile eCHENNAI, exifundzheni xa le dzongeni ka India xa TAMIL NADU, laha vamakwerhu va loji a va ta ndzi amukela. Un'wana na un'wana a a swi tiva — ku sukela eka Grand Lodge of England ku ya ehansi — leswaku Makwerhu Frega a a hanya hi tidola ta United States ta 70 hi n'hweteni naswona a a nga tolovelangi ku kombela munhu nchumu.

Hi mina loyi, ndzi fikile eku heteleleni. A va ndzi rindzerile kutani va ndzi yisa ekaya ka vona, kambe ndzi ala ndzi ringeta ku hirha kamara. Ku tshama masiku manharhu a ku ri endzeni ka matimba ya mina ya timali naswona a swi ringanerile mpimanyeto wa mina.

A ndzi ri ni tiawara ti nga ri tingani ntsena ku tolovela ndhawu loko REGUNATHA a fika ku ta ndzi teka. A hi ya kwihi?

INDIAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY MADRAS.

Loko hi fika ntsena, hi ha ku nghena enyangweni yo sungula ya yunivhesiti, ndzi vone xikombiso lexi xi ndzi bangeke ku fana ni rihati. Xivulwa xa vona, hi Xisanskrit, a xi hundzuluxeriwe hi ndlela leyi:

KU HUMELELA KU HUMA EKA MINTIRHO.

Hi amukeriwe hi vaprofesa vambirhi, vamakwerhu va Mason, kutani hi ku hatlisa ndzi sungula ku va vutisa hi SUNDAR. A ndzi kholwile leswaku u dyondzerile eMadras hi nkarhi lowu vona a va ha ri vapfuneti.

Vaprofesa va pfumerile leswaku va tiva leswaku i mani, hambileswi entiyisweni a dyondzerile eKHARAGPUR. Kambe

laha, ku vula vona, hinkwerhu hi n'wi teka tanihi un'wana wa hina.

Emahlweni ka swin'wana hinkwaswo, va hlamusele laha a hi ri kona. A ku nga ri ndhawu yo karhi ya yunivhesiti eBoston. A hi ri endzeni ka nchumu lowu hlamarisaka: IIT Madras a yi ri ni matimba ya tikhompyuta letikulu swinene hi ku tirhisa IBM Virgo Super Cluster, leyi a yi nyika matimba ya ku hlayela ya 97 TERAFLIPS.

A ndzi nga swi tivi nikatsongo leswaku sweswo swi vula yini emasepeni. A ndzi twisisi nchumu wa masepa hi tikhompyuta, kambe ndzi rhurhumerile hi nhloko hikuva, hi ku twa rito ra vona, ndzi swi twisisile leswaku marito wolawo a ya ri ya nkoka. Naswona sweswo a swi ri swona leswi a swi enele eka mina leswaku ndzi va kona.

Endzhaku ka swilaveko swa nawu, hi suka laha, kutani REGUNATHA a ndzi byela leswaku u ndzi lunghiselerile nchumu lowu hlamarisaka. Ndzi te: «A hi tshembeni leswaku a hi vavasati. Ndzi na malembe ya 61 naswona a ndza ha ri jaha. Masiku lawa vavasati i ndlela leyi ndzi yi rhandzaka swinene yo burisana, hikuva ndzi kha eka vutumbuluxi ni vutlhari bya vona kutani ndzi tiphamela hi swona swimbirhi.»

U te a hi ya vona wansati. «Kambe wisa mbilu, Nando, a ku na swa masangu. U vonaka a n'wi tiva swinene munhu loyi u n'wi lavisisaka, naswona u ta vona leswaku a nge ku khomisi tingana.»

«Naswona, wa swi tiva leswaku emahlweni ko va hi va Mason, hi vanhu lava ntshunxekeke va mahanyelo lamanene!»

«Ina, kambe a hi tshameni hi ambale, ndzi kombela.»
Hahahahahah.

Hi nghene hi xivava xa yindlu ya yena. Nhwanyana u hi amukerile. A a fanele a ri ni malembe kwalomu ka 25, kambe a ndzi nga ehleketi leswaku i n'wana wa nhwanyana wa SUNDAR — naswona entiyisweni, a ku ri ntukulu wa wansati loyi a a hi rindzerile.

U hi amukerile kutani a hi tshamisa esofeni ya yena. U hi nyike tiya leyi a yi nga papalateki, kambe tanihi munhu lonene wa le Calabria ndzi vutisile leswaku hi ta dya rini. A ndzi hanya hi mati ntsena ku ringana masiku mambirhi, naswona khwiri ra mina a ri ri karhi ri endla xitereke. A ri nga si swi twisisa leswaku a hi nga ri le Italiya.

Wansati u tivule tanihi RADHA kutani hi ku hatlisa a ndzi vutisa swivutiso swo kongoma, a ri karhi a swi tiva leswaku ndzi mani.

Ndzi korhamele eka REGUNATHA ndzi n'wi hlevetela: «Radha, ku fana na loyi wa le Zoho?»

Kutani yena, handle ko cinca xikandza, u te: «E-e, yena u ntsongo. Loyi u tlharihile ku tlula.»

U vule leswaku u tiphinile swinene hi ku hlaya SAGA YA WILKINSON eka gillettenarrative.com. Kumbexana u yi hlayile ka 20 naswona u tивonile eka swiphemu swo karhi — eka xivumbeko xa hahani wa yena. Endzhaku ka sweswo, hi ku koka ka xisati loku tlulaka mpimo, hambileswi a a ri ni malembe ya 90, u ndzi vutisile loko hinkwaswo leswi nga endzeni swi ri ntiyiso.

Ndzi n'wi hlamule hi ntlangu wo olova: ntiyiso ni mavunwa i tialigoritimi timbirhi ta vutomi, naswona exikarhi ka swona ku na ntsheketo, lowu tshamaka wu ri xikombiso lexi vonakaka xa munhu un'we ntsena loyi a wu tsalaka.

U n'wayitele, kambe a nga hlamalanga. U ndzi bye leswaku a ku ri nhlamulo yin'we ntsena leyi a ndzi ta va ndzi yi nyikile. Yi

paluxile leswaku ndzi mani handle ko swi vula. Hikwalaho a a ta ndzi nyika mahungu hi SUNDAR.

Loko a ha ri ntsongo, a a tshama a dirowa tizero ta dzana, naswona a ku nga ri na munhu loyi a a twisisa leswaku hikwalaho ka yini. Siku rin'wana u veke 1 emahlweni ka tona. Hi ehleketile leswaku a yi kombisa akhawunti ya yena ya bangi ya nkarhi lowu taka. Endzhaku ka malembe ya makume manharhu, a a tirhela khampani leyi vitaniwaka hi xona xiviri: Google, ku suka eka googol, 1 leyi landzeriwaka hi tizero ta 100.

Un'wana na un'wana a a tshama a lunghekele ku sola ntirho wa mana wa yena tanihi mutsari wa xihatla hi xihoxo lexi. Kambe a hi ha ri eku sunguleni ntsena, naswona namuntlha ha swi twisisa leswaku xihoxo lexi a velekiweke na xona xi hundzuke ku nga ri nchumu handle ka ku hetiseka.

Hi swi twile eka xihlovo lexi tshembekaka leswaku siku rin'wana, a ri ni ku navela ku fana ni minkarhi hinkwayo, mana wa yena u vutisile n'wana wa yena leswaku bangi yi swi kotisa ku yini ku n'wi rhumela balanse ya bangi leyi nga ni tizero ta 12. U hlamurile: «Va tsala tinomboro hi voko hi matsalwa yo tlhantlhana. A ku na ndhawu leyi ringaneke.»

Ndzi xiyile leswaku eka mintsheketo hinkwayo, wansati loyi ni makwerhu loyi a a ndzi heleketa — na yena a ri wanuna lonkulu — a va tala ku languta-langutana hi ndlela ya ku twisisana. Kambe a ndzi ri karhi ndzi kongomisa mianakanyo eka leswi a ndzi swi endla ntsena naswona a ndzi yimanga ku hlamusela khodi ya mahanyelo ya vona.

Radha u ndzi byele leswaku Sundar a tshame a rhandziwa naswona vavasati a va tala ku n'wi heleketa hikwalaho ka ku

xonga, vutlhari ni ku koka ka yena. Kwalomu ka xifaniso xa mina, loko ku nga ri ku hambana ka tipokoto ta hina.

Loko nkarhi wu fika, ndzi rungule mintsheketo yi nga ri yingani ya malembe ya mina ya 40 ya maendzo ematikweni ya 65: mintsheketo ya vutomi, mintlangu ni swiendlakalo. Wansati a a vonaka a nghenelerile swinene leroa a hi rhamba ku ta dya swakudya swa nimadyambu. Kambe hi xichavo ndzi tiyimiserile leswaku a swi nga ri leswi faneleke ku swi amukela. A ndzi nga si lunghekela.

Loko hi ri karhi hi famba, u ndzi nyike xiphepherhana xitsongo kutani a ku: «Nando, ndzi tsalele nkarhi wun'wana ni wun'wana lowu u wu lavaka. Ndzi amukela mapapila ya wena hi ntsako lowukulu. Naswona u nga ndzi vitana Hahani — ndzi ta tinyungubuya.»

REGUNATHA a a hleka ku fana ni munhu wo penga, naswona a ndzi nga swi twisisi leswaku hikwalaho ka yini. U vule leswaku a ku hundzile malembe ya 30 kumbe ku tlula a nga si tikuma a ri eka xiyimo xo tano. Ndzi n'wi kombele leswaku a ndzi tlherisela ehotela, kambe ku sungula ndzi navele ku n'wi vutisa:

«Ndzi khomele, kambe nsati wa wena a a tirha ntirho muni?»

Handle ko ehleketa, u hlamurile: «A a ri mutsari wa xihatla.»

A ndzi lava ku buluka, kambe ndzi tikhomile. Hi nkarhi wolowo ndzi n'wi kombele leswaku a ndzi siya ekusuhi ni hotela. A ndzi ta tikumela ndhawu yo dyela ndzi ri ndzexe, naswona hi siku leri landzelaka a ndzi ta famba.

U ndzi vutisile loko ndzi lava nchumu wun'wana, kutani ndzi n'wi rhamba ku ta ekaya ka mina eCalabria nkarhi wun'wana ni wun'wana lowu a nga ta kuma nkateko. A ndzi ta tsaka ku n'wi

amukela — ku n’wi komba leswi hina vanhu va le Calabria hi swi tivaka ku swi endla kahle kun’wana ni kun’wana emisaveni.

Kambe entiyisweni, a va ri vamani vanhu lava nga eka ntsheketo lowu?

Vanhu va xiviri. A ndzi si tshama ndzi va vutisa leswaku va huma kwihi. Ndzi amukele ku va kona ka vona ntsena, hikuva hi swona leswi ndzi swi endleke ku ringana malembe ya 61 — naswona ndzi tiyisile leswaku misava a yi nge ndzi rivali.

Naswona endzeni ka xiphepherhana xitsongo xa wansati wa le India, ndzi kume rungula leri a ri ku: «Tlhelela eka mina nkarhi wun’wana ni wun’wana lowu u wu lavaka. U amukelekile minkarhi hinkwayo.» Ehansi a ku ri ni adirese ya yena.

Hi siku leri landzelaka ndzi tlhelele exitichini. Xitimela a xi vonaka xi nga lavi ku famba, kambe a ndzi nga swi tivi leswaku hikwalaho ka yini. Kumbexana a xi ndzi rindzerile. Kumbe kumbexana a xi swi twisisile leswaku endzhaku ka AFRIKA YA MINA, munhu wa le Calabria na yena a nga va ni INDIA YA MINA.

Ferdinando Frega
BLADEFREGA · Nando the Scribe